Opozorilo: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega organ ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Neuradno prečiščeno besedilo Pravilnika o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih obsega:

- Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih (Uradni list RS, št. 89/99 z dne 4. 11. 1999),
- Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih (Uradni list RS, št. 39/05 z dne 19. 4. 2005),
- Pravilnik o dopolnitvah Pravilnika o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih (Uradni list RS, št. 53/25 z dne 11. 7. 2025).

PRAVILNIK

O ZAHTEVAH ZA ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI IN ZDRAVJA DELAVCEV NA DELOVNIH MESTIH

(neuradno prečiščeno besedilo št. 2)

Datum začetka uporabe: 12.07.2025

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(1) Ta pravilnik v skladu z Direktivo Sveta 89/654 EGS z dne 30. novembra 1989 o minimalnih zahtevah za varnost in zdravje na delovnem mestu (UL L št. 393, z dne 30. 12. 1989, str. 1) določa zahteve za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev, ki jih mora delodajalec upoštevati pri načrtovanju, opremljanju in vzdrževanju delovnih mest.

(2) Zahteve iz prvega odstavka tega člena se nanašajo na delovna mesta:

- v delovnih prostorih v objektih;
- v kmetijskih obratih, razen na poljih in površinah, ki pripadajo gozdarskim in kmetijskim obratom izven zazidljivih površin.

(3) Delodajalec mora določila pravilnika, ki se nanašajo na zahteve v zvezi z ureditvijo delovnih mest, upoštevati vedno, kadar to zahtevajo značilnosti delovnega mesta, narava dela in tveganja delavcev pri delu.

2. člen

(1) Delovno mesto po tem pravilniku je prostor v zgradbah delodajalca, ki je namenjen za izvajanje dela delavcev, in vsak drug prostor, do katerega ima delavec dostop v času dela.

(2) K delovnim mestom po tem pravilniku sodijo tudi:

- osebni prehodi, prometne in evakuacijske poti;
- skladišča, prostori za počitek in aktivni odmor, ter dežurne sobe;
- garderobe, kopalnice, umivalnice in sanitarni prostori;
- prostori za prvo pomoč, in
- drugi prostori v smislu določb tega pravilnika.

3. člen

(1) Določbe tega pravilnika ne veljajo za delovna mesta:

a) na transportnih sredstvih, ki se uporabljajo zunaj podjetja;

b) na začasnih ali premičnih gradbiščih;

c) pri pridobivanju mineralov in nekovin v ekstraktivni industriji;

d) na ribiških čolnih in

e) na poljih, v gozdovih in na podobnih zemljiščih, ki tvorijo del kmetijskega ali gozdarskega podjetja, in ležijo stran od zgradb delodajalca.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se peti in šesti odstavek 93. člena ter četrti odstavek 94. člena uporabljajo tudi za začasna ali premična gradbišča.

II. ZAHTEVE V ZVEZI Z DELOVNIMI MESTI

A) SPLOŠNO O UREJENOSTI DELOVNIH MEST

4. člen

(1) Delodajalec mora delovna mesta urediti tako, da ni ogrožena varnost in zdravje delavcev pri delu na takšnih delovnih mestih.

(2) Delodajalec mora z ustrezno organizacijo dela preprečiti ali omejiti tveganja, ki lahko nastopijo na delovnih mestih, in predvideti ukrepe za izredne okoliščine, ki se lahko pojavijo na delovnih mestih.

(3) Delovna mesta, na katerih delavci opravljajo delo, mora delodajalec urediti in vzdrževati tako, da sama po sebi ne predstavljajo tveganj za varnost in zdravje pri delu.

5. člen

(1) Delovna mesta morajo biti, če je to mogoče, urejena tako, da delavci opravljajo delo v sedečem položaju. Delovne operacije, ki jih delavci opravljajo v sedečem položaju, mora delodajalec čimbolj prilagoditi delavcem.

(2) Pri delovnih operacijah, pri katerih delodajalec delavcem ne more zagotoviti pretežno ali delno sedečega položaja, morajo imeti delavci v bližini delovnih mest na razpolago primerne sedeže.

6. člen

Delodajalec mora zaradi zagotavljanja varnosti in zdravja delavcev ter drugih oseb, ki se nahajajo v njegovih prostorih:

- skrbeti, da so zasilni izhodi in poti do njih vedno prosti;
- tekoče izvajati tehnično vzdrževanje delovnih mest in delovne opreme, ter sproti odpravljati vse ugotovljene pomanjkljivosti, ki lahko vplivajo na varnost in zdravje delavcev;
- redno čistiti delovna mesta, delovno opremo ter prezračevalne in klimatske naprave;
- redno vzdrževati, pregledovati in preskušati naprave, ki so namenjene javljanju, preprečevanju ali odstranjevanju nevarnosti.

7. člen

Delodajalec mora:

- na delovnih in pomožnih prostorih zagotoviti tako raven ropota in vibracij, ki ne presega mej določenih s posebnimi predpisi;
- z ustreznimi preventivnimi ukrepi preprečevati izpostavljenost delavcev statični elektriki;
- delovne prostore zgraditi ali pregraditi glede na delovno operacijo tako, da se prepreči širjenje smradu ali zatohlega zraka v sosednje prostore, pri čemer prezračevanje sanitarij in podobnih prostorov ne sme potekati skozi sosednje prostore. Praviloma mora biti zračni tlak v takšnih prostorih nižji kot v sosednjih prostorih;
- zagotoviti, da so prostori, kjer se zadržujejo delavci, urejeni tako, da delavci pri delu niso izpostavljeni prepihu;
- delovne operacije, pri katerih nastaja toplotno sevanje, načrtovati in izvajati tako, da delavci pri delu niso izpostavljeni neposrednemu toplotnemu sevanju, ki jim lahko škoduje.

8. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so delovna mesta in prometne poti, na katerih delavci lahko padejo v globino, in delovna mesta in prometne poti mejijo na območje, kjer obstaja možnost padca v globino, opremljene z napravami, ki preprečijo padce delavcev v globino, ali z napravami, ki jih oddaljijo od nevarnih območij.

(2) Zahteva iz prvega odstavka velja tudi za talne in stenske odprtine, skozi katere lahko padejo delavci.

(3) V primerih, ko lahko delavce na delovnih mestih ali na prometnih poteh ogrožajo predmeti na višje ležečih mestih, mora delodajalec sprejeti in izvajati varnostne ukrepe, s katerimi prepreči tako ogrožanje.

B) UREJENOST DELOVNIH MEST

1. Stabilnost in trdnost objektov

9. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da imajo objekti, v katerih so delovna mesta, ustrezno stabilnost in trdnost, ki ustrezata naravi njihove uporabe.

2. Električne instalacije

10. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so električne instalacije načrtovane in izvedene tako, da ne povzročajo tveganj za požar ali eksplozijo, pri čemer morajo biti delavci in druge osebe zavarovane pred tveganji, ki jih povzroča posredni ali neposredni stik z deli električnih instalacij.

(2) Šteje se, da so zahteve iz prvega odstavka tega člena izpolnjene, če so električne instalacije načrtovane in izvedene v skladu s tehničnimi predpisi in standardi.

(3) Zasnova in konstrukcija ter izbira materiala in varnostnih elementov za električne instalacije mora ustrezati razmeram v okolju, napetosti oziroma jakosti električnega toka, namenu in usposobljenosti oseb, ki imajo dostop do delov električnih instalacij.

(4) Delodajalec mora zagotoviti, da električne instalacije pred začetkom opravljanja dejavnosti pregleda pooblaščena oseba. O pregledu pooblaščena oseba izda potrdilo, iz katerega je razvidno, da so električne instalacije načrtovane in izvedene v skladu s tehničnimi predpisi in standardi.

3. Evakuacijske poti in izhodi

11. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da:

- so evakuacijske poti in izhodi delavcem vedno neovirano dostopni in prosti;
- evakuacijske poti in izhodi iz delovnih in pomožnih prostorov vodijo po najkrajši poti na prosto ali na varno področje, oziroma so izvedeni tako, da delavcem in drugim ogroženim osebam omogočijo, da se čim hitreje umaknejo z ogroženih področij na varno;
- število, dimenzije ter razmestitev evakuacijskih poti in izhodov ustreza stopnji ogroženosti v posameznem prostoru, razporeditvi delovnih mest in delovne opreme ter maksimalnem številu oseb, ki se po različnih opravkih zadržujejo v takšnem prostoru.

12. člen

(1) Vrata izhodov v sili se morajo odpirati navzven. Drsna ali vrtljiva vrata izhodov v sili niso dovoljena, če se uporabljajo samo v ta namen.

(2) Vrata izhodov v sili ne smejo biti zaklenjena, pritrjena ali drugače blokirana na način, ki bi lahko delavcem otežil ali celo onemogočil takojšnjo uporabo v sili.

13. člen

(1) Evakuacijske poti in izhode mora delodajalec označiti s predpisanimi znaki na dobro vidnih mestih. Znaki morajo biti izdelani tako, da so trajni.

(2) Evakuacijske poti in izhode mora delodajalec opremiti z zasilno razsvetljavo za primer izpada napajanja stalne razsvetljave.

4. Odkrivanje in gašenje požarov

14. člen

(1) Delodajalec v skladu s posebnimi predpisi delovne prostore opremi s priročno gasilno opremo in napravami za odkrivanje in javljanje požara. Pri tem upošteva velikost in način uporabe prostorov in delovne opreme, kemijske in fizikalne lastnosti snovi, ki jih delavci uporabljajo pri delu, in število običajno prisotnih oseb.

(2) Priročna gasilna oprema mora biti delavcem lahko dostopna. Dostopi do te opreme morajo biti široki najmanj 0,70 m in vedno prosti.

(3) Priročna gasilna oprema mora biti enostavna za uporabo in označena s predpisanimi znaki, ki morajo biti nameščeni na vidnih mestih v bližini take opreme. Znaki morajo biti izdelani tako, da so trajni.

(4) Če delodajalec v delovni prostor vgradi avtomatsko stabilno gasilno napravo, ki lahko pri delovanju ogroža varnost delavcev, jo mora opremiti z alarmno napravo, ki delavce predhodno opozori na njeno delovanje.

5. Prezračevanje delovnih mest

a) *splošno*

15. člen

(1) Delodajalec mora z ustreznimi ukrepi zagotoviti, da je v delovnih prostorih vedno dovolj svežega zraka glede na delovne postopke in fizične obremenitve delavcev pri delu.

(2) Delodajalec mora prezračevalne naprave, s katerimi prezračuje delovne prostore, redno čistiti in vzdrževati tako, da delujejo brezhibno.

16. člen

Delodajalec mora:

- mesta, na katerih ne more preprečiti nastajanje plinov, par, hlapov ali prahu v zdravju škodljivih koncentracijah, opremiti z napravo za lokalno prezračevanje,

- prezračevalno napravo opremiti s pripravo, ki avtomatsko signalizira vsako napako v njenem delovanju, če njeno delovanje vpliva na varnost in zdravje delavcev;

- predvideti ukrepe, s katerimi zavaruje delavce pred tveganji za zdravje v primeru okvare na prezračevalni napravi;

- zagotoviti, da prezračevalne ali klimatske naprave med delovanjem na delovnih mestih ne povzročajo škodljivega prepiha;

- zagotoviti, da se takoj odstranijo vse nečistoče, ki lahko ogrožajo zdravje delavcev, če se izločijo v ozračje delovnega prostora.

b) *naravno prezračevanje*

17. člen

(1) Delodajalec lahko naravno prezračuje delovne prostore, ki imajo zadosti velika okna ali druge prezračevalne odprtine. Preseki prezračevalnih odprtin morajo ustrezati kriterijem, določenim v prilogi I tega pravilnika.

(2) Delodajalec sme naravno prezračevati delovne prostore, v katerih ne nastajajo emisije škodljivih snovi v zdravju škodljivih koncentracijah.

(3) Okna in druge prezračevalne odprtine za naravno prezračevanje delovnih prostorov morajo biti dovolj oddaljene od zunanjih virov onesnaževanja.

(4) Okna in druge prezračevalne odprtine morajo biti opremljene s pripravami, ki delavcem omogočajo, da na enostaven način uravnavajo velikost prezračevalnih presekov.

c) *umetno prezračevanje*

18. člen

Delodajalec mora prezračevati delovni prostor s prezračevalno ali klimatsko napravo, če je:

- velikost prostora taka, da naravno prezračevanje ni možno;

- prostor več kot 2 m pod nivojem okoliškega terena;

- odmik okoliških zgradb zadosten;

- delovni prostor zaradi narave proizvodnje brez oken, v njem pa nastaja visoka temperatura in škodljive emisije.

19. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da je zrak, ki ga v delovni prostor dovaja prezračevalna ali klimatska naprava, ustrezno čist in brez vonjav.

(2) Naprave iz prvega odstavka tega člena mora delodajalec opremiti s filtri za prečiščevanje vstopnega zraka, ki jih mora redno vzdrževati in po potrebi menjavati. Naprava

mora biti konstruirana tako, da ob okvari ali izrabljenosti filtra preusmeri onesnažen zrak na prosto.

(3) Vračanje zraka v delovni prostor zaradi varčevanja z energijo v kurilni sezoni je dovoljeno le, če so koncentracije škodljivih snovi na delovnih mestih v dovoljenih mejah. Koncentracija inertnega prahu v povratnem zraku mora biti čim manjša in ne sme presegati eno tretjino dovoljene, medtem ko koncentracija prahu trdega lesa v povratnem zraku ne sme presegati ene desetine TRK ob pogoju, da količina povratnega zraka ne presega polovice dovedenega.

(4) Vračanje zraka, ki je onesnažen s rakotvornimi, alergenimi in podobnimi snovmi je prepovedano.

20. člen

Dovodi in odvodi zraka iz prezračevalnih ali klimatskih naprav morajo biti izvedeni tako, da delavci na delovnih mestih niso izpostavljeni neposrednemu zračnemu toku.

21. člen

(1) Delodajalec, ki delovni prostor prezračuje s prezračevalno ali klimatsko napravo, mora zagotoviti, da naprava v prostor, kjer ni drugih onesnaževalcev razen prisotnih oseb, dovaja naslednje količine zraka:

a) 20-40 m ^{3}/h na delavca, ki opravlja delo pretežno sede;

b) 40-60 m ^{3}/h na delavca, ki opravlja delo pretežno stoje;

c) več kot 65 m ^{3}/h na delavca, ki opravlja težko fizično delo.

(2) Pri dodatnih obremenitvah zraka v prostoru z neprijetnimi vonjavami ali cigaretnim dimom, mora delodajalec zagotoviti dodatne količine svežega zraka, in sicer zaradi cigaretnega dima dodatnih 10 m ^{3}/h na osebo, zaradi neprijetnih vonjav pa 20 m ^{3}/h na osebo.

(3) V delovnem prostoru, v katerem nastajajo emisije prahu, plinov, aerosolov ali par, koncentracije teh snovi v zraku ne smejo presegati vrednosti, ki so določene s posebnimi predpisi.

22. člen

(1) Delodajalec, ki delovni prostor prezračuje s prezračevalno ali klimatsko napravo, mora zagotoviti, da naprava v prostor dovaja zrak s takšnim odstotkom relativne vlažnosti, ki zagotavlja delavcem udobje pri delu.

(2) Relativna vlažnost dovedenega zraka je odvisna od njegove temperature in ne sme presegati naslednjih vrednosti:

- 80% pri temperaturi zraka, ki je enaka ali nižja od 20 °C;
- 73% pri temperaturi zraka, ki je enaka ali nižja od 22 °C;
- 65% pri temperaturi zraka, ki je enaka ali nižja od 24 °C;
- 60% pri temperaturi zraka, ki je enaka ali nižja od 26 °C;

- 55% pri temperaturi zraka, ki je enaka ali nižja od 28 °C.

(3) Relativna vlažnost dovedenega zraka ne sme biti nižja od 30%.

23. člen

V delovnih prostorih, v katerih se pri tehnološkem procesu razvijajo neprijetni vonji ali škodljive snovi, mora biti zračni pritisk s posebno sesalno napravo znižan za 20 Pa glede na sosednje prostore.

24. člen

(1) V pomožnih prostorih mora biti predvideno in zagotovljeno naravno ali umetno prezračevanje v odvisnosti od namena takšnih prostorov.

(2) Delodajalec mora zagotoviti umetno prezračevanje pomožnih prostorov, če z naravnim prezračevanjem ne more doseči števila izmenjav zraka, ki so določeni v prilogi II tega pravilnika.

6. Temperatura v prostorih

25. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da temperatura zraka v delovnih prostorih med delovnim časom ustreza fiziološkim potrebam delavcev glede na naravo dela in fizične obremenitve delavcev pri delu, razen v hladilnicah, kjer upošteva kriterije za delo v mrazu.

(2) Za izpolnjevanje zahtev iz prejšnjega odstavka mora delodajalec upoštevati določila slovenskih standardov za toplotno udobje.

(3) Temperatura zraka v delovnih prostorih ne sme presegati +28 °C. Izjema so t.i. vroči delovni prostori, kjer temperatura zraka lahko preseže +28 °C, vendar mora delodajalec v tem primeru poskrbeti, da temperatura zraka v pomožnih prostorih, hodnikih in stopniščih, ki so v povezavi z vročimi delovnimi prostori, ni višja od +20 °C.

26. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da temperatura zraka v pomožnih prostorih ustreza vrednostim, ki so določene v prilogi III tega pravilnika.

27. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da so stenska in strešna okna ter steklene pregrade izvedene in opremljene tako, da na delovna mesta prepuščajo le tolikšno količino sončnih žarkov, ki ne poslabša toplotnega okolja v delovnih prostorih.

28. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da delavci na delovnem mestu niso izpostavljeni neposrednim toplotnim vplivom ogrevalnih naprav.

(2) Delodajalec mora okolico delovnih mest, ki so pod močnim toplotnim učinkom naprav ali tehnoloških postopkov, zavarovati pred tem učinkom.

7. Razsvetljava delovnih prostorov

a) *naravna razsvetljava*

29. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so delovni prostori podnevi praviloma osvetljeni z naravno svetlobo. Razpored, velikost, število in kakovost površin za osvetljevanje z naravno svetlobo mora zagotoviti osvetljenost delovnih mest v skladu s standardi, delavcem pa vidni stik z okoljem.

(2) Velikost površin za osvetljevanje delovnih mest z naravno svetlobo v posameznem delovnem prostoru mora znašati najmanj 1/8 talne površine prostora.

(3) Prozorna površina posameznega okna mora, v odvisnosti od globine prostora, znašati najmanj:

a) 1 m^2 pri globini prostora do 4 m;

b) 1,5 m^2 pri globini prostora nad 4 m.

(4) Višina in širina okna morata znašati najmanj 1 m. Višina spodnjega roba okna oziroma parapet ne sme biti višji od 1,5 m.

30. člen

Zahteve iz prejšnjega člena ne veljajo za:

- delovne prostore, v katerih obratovalne razmere dnevne svetlobe ne dopuščajo;
- prodajne prostore, skladišča in podobne prostore, če ležijo pod zemeljskim nivojem;
- delovne prostore s talno površino nad 2.000 m^2, če imajo svetlobne jaške.

b) *umetna razsvetljava*

31. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so delovni prostori opremljeni z umetno razsvetljavo. Osvetljenost delovnih mest, ki jo zagotavlja umetna razsvetljava, mora ustrezati vidnim zahtevam delavcev pri delu na takšnih delovnih mestih.

(2) Za izpolnjevanje zahtev iz prejšnjega odstavka mora delodajalec upoštevati določila slovenskih standardov za razsvetljavo na delovnih mestih.

(3) Na stalnih delovnih mestih mora znašati osvetljenost najmanj 200 lx. Delovna mesta, na katerih delavci opravljajo dela z večjimi vidnimi zahtevami, mora delodajalec opremiti z dodatno lokalno razsvetljavo.

(4) Instalacije, ki pripadajo umetni razsvetljavi v posameznem delovnem prostoru, ne smejo ogrožati varnosti in zdravja delavcev.

32. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so delovni prostori za primer izpada umetne razsvetljave, opremljeni z zasilno razsvetljavo, če bi bila zaradi izpada ogrožena varnost in zdravje delavcev v takšnih prostorih.

(2) Osvetlitev, ki jo daje zasilna razsvetljava iz prve točke tega člena, mora znašati najmanj 1% predpisane, vendar ne manj kot 1 lx.

33. člen

(1) Stikala umetne razsvetljave morajo biti svetleča, delavcem lahko dostopna in nameščena v bližini vhodov oziroma izhodov ter po potrebi tudi vzdolž poti.

(2) Zahtev iz prvega odstavka tega člena ni potrebno upoštevati, če se umetna razsvetljava lahko vključi z enega mesta.

(3) Svetleča stikala niso potrebna, če je delovni prostor opremljen z zasilno razsvetljavo.

34. člen

(1) Svetlobna telesa morajo biti v delovnih prostorih razporejena in nameščena tako, da sama po sebi ne ogrožajo varnosti in zdravja delavcev.

(2) Svetlobna telesa ne smejo popačiti barv in povzročati bleščanja.

(3) Delodajalec mora zagotoviti redno vzdrževanje in čiščenje svetlobnih teles.

c) *mešana razsvetljava*

35. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da je pri mešani razsvetljavi v delovnih prostorih umetna za en razred višja od naravne.

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da je pri mešani razsvetljavi v delovnih prostorih smer upada umetne svetlobe s smeri upada naravne.

(3) Delodajalec mora zagotoviti, da pri mešani razsvetljavi predmeti v delovnih prostorih niso osvetljeni z različnih strani s svetlobo različnih barv. Barvna temperatura umetne razsvetljave mora biti čimbolj prilagojena barvni temperaturi naravne.

č) *razsvetljava pomožnih prostorov*

36. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da so prostori za odmor, sobe za dežurstvo, sanitarni prostori in prostori za prvo pomoč urejeni tako, da imajo:

a) okna za naravno osvetlitev;

b) umetno razsvetljavo v skladu s standardi.

8. Tla, stene, stropi in strehe

37. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da tla v delovnih prostorih nimajo izboklin, lukenj ali podobnih neravnin. Obloge pohodnih površin morajo biti trdne in pritrjene, odporne pred obrabo in gladke, vendar na njih ne sme drseti.

(2) Če so nivoji tal delovnega prostora različni, mora delodajalec prehode med nivoji označiti. Rob višjega nivoja oziroma stopnice mora biti na zgornji strani označen s predpisanim znakom po vsej dolžini, širina označbe pa ne sme biti ožja od 5 cm.

(3) Tla, stene, stropi in strehe delovnih prostorov morajo biti toplotno izolirana, pri čemer mora delodajalec upoštevati vrsto dela in fizično aktivnost delavcev pri delu. Tla delovnih prostorov, v katerih se delavci zaradi dela zadržujejo več kot dve uri dnevno, morajo imeti koeficient toplotne prevodnosti manjši od 6 W/m ^{2}K.

(4) Temperatura tal delovnih prostorov ne sme biti nižja od 19 °C in ne višja od 29 ° C. Temperatura tal delovnih prostorov, v katerih se delavci zadržujejo več kot 2 uri dnevno, ne sme biti višja od 27 °C.

38. člen

Če zaradi narave dela na posameznem delovnem mestu, tla ne smejo biti iz materialov, ki ustrezajo zahtevam iz prejšnjega člena, morajo biti delavcem na razpolago podloge, ki imajo koeficient toplotne prevodnosti iz tretjega odstavka prejšnjega člena.

39. člen

(1) Tla v delovnih prostorih, kjer obstaja večja nevarnost požara, morajo biti iz negorljivega materiala.

(2) Tla skladišč, pod katerimi se nahajajo drugi prostori, morajo imeti na vhodih vidno označeno dovoljeno obremenitev.

(3) Tla, ki ležijo neposredno na zemlji, morajo biti izolirana pred vlago, če nima material, iz katerega so izdelana, hidroizolacijskih lastnosti.

40. člen

(1) Prozorne ali prosojne stene, in stekleni deli sten, ki so v delovnih prostorih ali v bližini delovnih mest in prometnih poti, morajo biti vidno označene in izdelane iz nelomljivega materiala.

(2) Površine, ki so izdelane iz lomljivega materiala, morajo biti zavarovane pred mehanskimi poškodbami in s primerno razdaljo ločene od prometnih poti.

41. člen

(1) Površine tal, sten in stropov v delovnih prostorih morajo biti obdelane tako, da je zagotovljeno preprosto čiščenje in vzdrževanje. Enako velja za površine tal, sten in stropov skladišč, strojnic in pomožnih prostorov, pri čemer mora delodajalec dodatno upoštevati varnostno-tehnične in higienske zahteve za take prostore.

(2) Delodajalec ne sme dovoliti delavcem dostop na strehe iz nepohodnega materiala, če niso opremljene s pripravami, ki jih varujejo pred padcem.

9. Stenska in strešna okna

42. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so stenska in strešna okna konstruirana tako, da imajo vgrajene naprave, ki delavcem omogočajo varno čiščenje, istočasno pa preprečujejo ogrožanje ostalih delavcev v ali ob objektu.

(2) Delodajalec mora zagotoviti varen način odpiranja in zapiranja stenskih in strešnih oken. Odprta okna ne smejo ogrožati varnosti in zdravja delavcev.

(3) Delodajalec mora zagotoviti, da so stenska in strešna okna prilagojena delovni opremi v prostoru in naravi dela, ki ga delavci opravljajo.

(4) Delodajalec mora dati delavcem na razpolago priprave, ki jim omogočajo varno čiščenje in vzdrževanje oken.

43. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so okenska krila izdelana tako, da v odprtem stanju delavcev ne ovirajo pri gibanju na delovnem mestu in prometnih poteh.

(2) Okna in svetlobni jaški morajo biti opremljeni s pripravami, ki po potrebi preprečujejo neposredno sončno obsevanje delovnih mest in prometnih poti.

10. Vrata

a) *splošne zahteve*

44. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so število, velikost in razpored vrat ter materiali, iz katerih so izdelana, prilagojeni prostorom in površinam, na katerih so delovna mesta.

(2) Delodajalec mora zagotoviti tako število in razpored izhodnih vrat, da razdalja med najbolj oddaljenim delovnim mestom in najbližjim izhodom ni večja kot 35 m.

45. člen

(1) Notranja vrata prostora, kjer obstaja nevarnost požara ali eksplozije, se morajo odpirati v smeri najbližjega izhoda. Zunanja vrata delovnega prostora se morajo odpirati navzven.

(2) Vrata iz prvega odstavka tega člena morajo biti izdelana iz materiala, ki ne gori ali se težko vname.

(3) Jeklena vrata iz prvega odstavka tega člena, ki se medsebojno tarejo, morajo biti na teh površinah obložene z materialom, ki ne iskri.

46. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so prozorna vrata označena z dobro vidnimi oznakami v višini oči.

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da imajo nihajna vrata, ki niso v celoti prozorna, v višini oči prozorno površino ustrezne velikosti in prosojnosti.

(3) Delodajalec mora zagotoviti, da so v vrata vgrajene prozorne površine, ki niso iz nelomljivega materiala, zavarovane pred udarci s trdno mrežo ali na drug ustrezen način.

47. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da imajo drsna vrata vgrajena varovala, ki preprečujejo iztirjenje in snemanje vrat z vodil.

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da imajo vrata, ki se odpirajo navzgor, vgrajen mehanizem, ki jih zadrži v odprtem položaju in ki preprečuje njihovo nenamerno gibanje navzdol.

48. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so vrata zasilnih izhodov in poti za reševanje označena in vedno prosta.

(2) Vrata morajo biti izdelana tako, da jih lahko delavci odprejo brez tuje pomoči, in se ne smejo pri uporabi sama zapreti in zakleniti, dokler so delavci v prostorih.

49. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da so v neposredni bližini vrat, ki so namenjena za promet z vozili, tudi vrata za delavce, ki morajo biti vidno označena in vedno prosta.

50. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so vrata na mehaniziran pogon zasnovana in izdelana tako, da njihovo delovanje ne ogroža varnosti in zdravja delavcev.

(2) Vrata na mehaniziran pogon morajo biti opremljena z dobro vidnimi in lahko dostopnimi napravami za zasilno zapiranje.

(3) Vrata na mehaniziran pogon morajo imeti napravo za ročno odpiranje in zapiranje. Prav tako morajo imeti napravo za ročno odpiranje in zapiranje tudi vrata, ki se avtomatsko odprejo ob izpadu električnega napajanja.

b) *dodatne zahteve za vrata na mehaniziran pogon*

51. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so strižna mesta pri vratih na mehaniziran pogon varovana do višine 2,5 m. Tako varovanje ni potrebno, če:

- delodajalec z drugimi ukrepi zagotovi, da se v področju odpiranja in zapiranja vrat ne more nahajati delavec;
- če je nevarno mesto popolnoma pregledno;
- če delodajalec posebej določi upravljavca vrat.

(2) Delodajalec mora zagotoviti takšno izvedbo ročnega upravljanja vrat na mehaniziran pogon, da se pri okvari krmilnega mehanizma odpiranje in zapiranje vrat takoj prekine, razen če delodajalec z drugimi ukrepi zagotovi, da je gibanje vrat možno le v primeru, če se v nevarnem območju ne more nahajati noben delavec, ali če je način ročnega upravljanja vrat takšen, da ne ogroža varnosti in zdravja delavcev.

(3) V bližini vrat na daljinsko upravljanje ali vrat, pri katerih ni popolnega pregleda nad nevarnimi mesti, mora biti nameščen izklop v sili, ki mora biti označen in lahko dostopen.

(4) Po izklopu vrat na mehaniziran pogon ali pri izpadu energije se mora odpiranje in zapiranje vrat takoj prekiniti.

11. Poti za gibanje delavcev, prometne poti ter nevarne površine

a) *splošne zahteve*

52. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so poti za gibanje delavcev in drugih oseb ter prometne poti tako široke, da omogočajo pešcem in vozilom varno gibanje. Poti za gibanje pešcev in vozil morajo biti jasno prepoznavne in predpisano označene.

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da širina poti, ki jih uporabljajo pešci ali vozila, in njihov razpored, ustreza številu uporabnikov in njihovim aktivnostim pri delu. Če vozila vozijo po isti poti, ki jo uporabljajo tudi pešci, mora biti na obeh straneh pot za pešce minimalne širine 0,5 m.

(3) Oddaljenost prometnih poti od vrat, osebnih prehodov, hodnikov in stopnic mora biti najmanj 1 m.

(4) Delodajalec mora zagotoviti, da so neravnine na poteh za gibanje delavcev in prometnih poteh označene s predpisanimi znaki za varnost in zdravje pri delu.

53. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so prometne poti vzdrževane tako, da služijo svojemu namenu, in da se promet na njih odvija tako, da ne ogroža delavcev in drugih oseb.

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da so prometne poti za težka vozila talnega transporta in železniškega transporta označene in tako široke, da je pri tem mimoidočim delavcem zagotovljena varnost.

(3) Delodajalec mora v skladiščih s površino večjo od 1000 m^2 jasno in vidno označiti razmejitve med prometnimi potmi ter delovnimi in skladiščnimi površinami.

(4) Delodajalec, ki uporablja prometne poti v skladišču s površino večjo od 1000 m^2, mora označiti nosilnost teh poti z vidnimi oznakami.

54. člen

(1) V delovnih prostorih mora delodajalec delavcem zagotoviti poti za gibanje. Glavne poti za gibanje morajo biti široke najmanj 1,50 m, stranske pa najmanj 1 m.

(2) Prometne poti morajo biti ustrezno široke, tako da omogočajo nemoten in varen transport materiala in izdelkov, najmanj pa 1,80 m, oziroma morajo biti za 0,80 m širše od transportnih sredstev oziroma materiala in izdelkov, ki se prevažajo po njih.

(3) Prometne poti morajo biti označene z vidnimi črtami rumene oziroma bele barve, širokimi najmanj 50 mm, oziroma s kovinskimi, v nivoju poda vsajenimi ploščicami enake velikosti.

(4) Na delovnih mestih mora biti delavcem pri vzdrževanju in čiščenju delovne opreme omogočen dostop do takšne opreme z vseh strani. V ta namen mora delodajalec zagotoviti varne prehode širine najmanj 0,70 m.

55. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da so območja v delovnih prostorih, kjer zaradi narave dela obstaja možnost padcev delavcev ali predmetov v globino, opremljena z napravami, ki preprečujejo dostop nepooblaščenim delavcem.

(2) Delodajalec mora uvesti ustrezne varnostne ukrepe, s katerimi zavaruje delavce, ki so pooblaščeni za vstop na nevarna območja. Taka območja morajo biti jasno označena s predpisanimi znaki.

b) *zahteve za stopnišča in lestve*

56. člen

(1) Stopnišča s 5 in več stopnicami morajo biti vsaj na eni strani ograjena z varnostno ograjo. Stopnišča z 10 in več stopnicami morajo imeti varnostno ograjo na obeh straneh. Ograje stopnišča morajo biti vsaj 1 m visoke.

(2) Stopnišča v jaških s polnimi stenami na obeh straneh morajo imeti oprijemala za roke. Stopnišča s 5 in več stopnicami morajo imeti oprijemala za roke na eni strani, stopnišča z 10 in več stopnicami pa na obeh straneh.

(3) Pohodna površina stopnic mora biti ravna in izdelana iz materiala, ki ne drsi. Če delodajalec tega ne more zagotoviti, mora stopnice obložiti s trakovi, ki preprečijo drsenje.

57. člen

(1) Lestve, ki jih delavci uporabljajo pri delu, morajo ustrezati predpisom in standardom ter biti brezhibne.

(2) Lestve morajo biti pri uporabi zavarovane tako, da ne morejo zdrsniti, se prelomiti ali prevrniti. Lestve, katerih uporaba je predvidena v delovnem procesu, morajo biti zgoraj pritrjene tako, da prevračanje ni možno. Kot naslanjanja mora znašati med 70 in 75°. Če se v delovnem procesu uporabljajo dvokrake lestve, jih zgoraj ni potrebno pritrjevati, vendar take lestve ne smejo biti daljše od 3 m.

(3) Prenosne lestve, ki jih delavci uporabljajo za dostope na zidne robove, odre, v odprtine v tleh, jame, jarke ipd., morajo biti ustrezne dolžine, tako da segajo najmanj 1 m čez zgornje mesto naslanjanja.

c) *zavarovanje nevarnih odprtin*

58. člen

(1) Odprtine v tleh, jaški stopnišč, svetlobni jaški, jame, okna, jarki, velike posode in druge nevarne vdolbine, kakor tudi rezervoarji, v katerih so vroče, jedke ali strupene snovi, mora delodajalec ograditi z varnostno ograjo. Če zaradi narave dela teh mest ni mogoče ograditi, morajo biti dobro razsvetljena in opremljena z opozorilnimi napisi na vidnih mestih.

(2) Strehe in svetlobni jaški iz lomljivega materiala morajo biti zavarovani z žično mrežo, če preti nevarnost, da bi utegnili pasti nanje predmeti z okoliških objektov. Dostop na take strehe in hoja po njih je dovoljena samo z uporabo primernih podlog.

59. člen

(1) Odprtine v zidovih višjih nadstropij, ki jih delavci uporabljajo pri delu, morajo biti opremljene s varovalnimi pripravami. Če je potrebno varovalne priprave med delom odstraniti, morajo biti na obeh straneh odprtin pritrjeni trdni ročaji.

(2) Če imajo odprtine iz prvega odstavka tega člena vrata, ki se odpirajo navzven, morajo biti taka vrata zavarovana pred nenamernim odpiranjem.

č) *zahteve za strešne lestve s klini ali stopnicami*

60. člen

(1) Delodajalec mora fiksne strešne lestve s klini ali stopnicami na izstopnem delu opremiti s trdnim oprijemalom višine 1 m.

(2) Delodajalec mora strešno lestev s klini ali stopnicami, ki je daljša od 5 m, opremiti s predpisanim hrbtnim varovalom. Prav tako mora s hrbtnim varovalom opremiti vsako strešno lestev, ki je v stalni uporabi in daljša od 2 m.

(3) Strešna lestev s klini ali stopnicami z naklonom več kot 80° mora imeti na vsakih 10 m podest, ki omogoči uporabniku počitek med vzpenjanjem.

12. Zahteve za tekoče stopnice in tekoče pohodne proge

61. člen

(1) Delodajalec mora tekoče stopnice in tekoče pohodne proge za osebni prevoz urediti tako, da je njihova uporaba varna. Poglobitveni noži pri vstopu in izstopu morajo biti izdelani tako, da preprečijo zagrabitev uporabnika in da ne predstavljajo drugih tveganj za njega.

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da so tekoče stopnice in tekoče pohodne proge, ki vodijo mimo strižnih mest in odprtin, zavarovane tako, da ne more priti do zagrabitve uporabnika.

(3) Delodajalec mora tekoče stopnice in tekoče pohodne proge opremiti s stikali za izklop v sili in drugimi varnostnimi napravami, ki samodejno izklopijo pogon ob izrednih dogodkih. Stikala za izklop v sili morajo biti označena in nameščena na vidnih in lahko dostopnih mestih.

(4) Tekoče stopnice in tekoče pohodne proge se morajo samodejno izklopiti pri vsaki tehnični pomanjkljivosti, ki ogroža njihove uporabnike.

(5) Pri vstopu na tekoče stopnice in tekočo pohodno progo mora biti nameščena oznaka, ki jasno kaže smer gibanja.

6) Po izključitvi pogona tekočih stopnic in tekočih pohodnih prog s pomočjo stikala za izklop v sili mora biti na zanesljiv tehničen način onemogočen nekontroliran ponovni vklop.

13. Zahteve za nakladalne površine

62. člen

Delodajalec mora zagotoviti, da nakladalne površine ustrezajo velikosti tovorov, vrsti transportnih naprav in varnemu gibanju delavcev pri delu.

63. člen

(1) Nakladalne ploščadi morajo biti široke najmanj 0,80 m.

(2) Nakladalne ploščadi morajo imeti varen dostop. Nakladalne ploščadi, ki so daljše od 20 m, morajo imeti dva dostopa, in sicer na obeh koncih. Dostopi so lahko izvedeni v obliki stopnišč ali klančin, tako da omogočajo uporabnikom varno vzpenjanje in sestopanje. Stopnice,

ki služijo za dostop na nakladalne ploščadi, morajo biti zavarovane tako, da delavci ne morejo z njih pasti in da nakladalna vozila ne morejo zapeljati v odprtine.

(3) Nakladalne ploščadi, ki so višje od 1 m, morajo biti opremljene s varnostno ograjo, ki preprečujejo padce vozil ali oseb. Varnostne ograje, ki se uporabljajo na mestih nakladanja in razkladanja, morajo biti izvedene tako, da je njihovo nameščanje in odstranjevanje enostavno.

(4) Nakladalna ploščadi za razkladanje oziroma nakladanje železniških vagonov, ki je od tirov odmaknjena več kot 0,80 m, mora biti opremljena s prenosnim mostičkom, ki omogoča varno gibanje delavcev med delom.

14. Velikost delovnih prostorov

a) *površina delovnih prostorov*

64. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da imajo delovni prostori takšno površino, ki delavcem omogoča neovirano gibanje in opravljanje dela brez tveganj za varnost in zdravje.

(2) Delovni prostor mora imeti vsaj 8 m^2 osnovne površine.

65. člen

(1) Delodajalec mora vsakemu delavcu na delovnem mestu zagotoviti prosto talno površino, ki mu omogoča neovirano gibanje pri delu in ki znaša najmanj 2 m^2.

(2) Če zahteve iz prvega odstavka tega člena zaradi posebnosti delovnega mesta delodajalec ne more izpolniti, mora delavcu omogočiti prosto gibanje v bližini delovnega mesta.

b) *višina prostorov*

66. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da svetla višina delovnega prostora znaša vsaj:

- 2,50 m, če je osnovna površina prostora manjša od 50 m^2;
- 2,75 m, če je osnovna površina prostora večja od 50 m^2;
- 3 m, če je osnovna površina prostora večja od 100 m^2;
- 3,25 m, če je osnovna površina prostora večja od 2000 m^2.

(2) V prostorih s poševnim stropom nad delovnimi mesti in prometnimi potmi svetla višina prostora na nobenem mestu ne sme biti manjša kot 2,5 m.

(3) V prodajalnah, pisarniških in podobnih delovnih prostorih, kjer se opravlja pretežno lažje delo ali se pretežno sedi, lahko pristojni organ po predhodni presoji, pri kateri upošteva gradbene danosti prostora in naravo delovnega procesa, dovoli nižjo svetlo višino, vendar ne več kot za 0,25 m.

c) *volumen prostorov*

67. člen

(1) V prostorih s stalnimi delovnimi mesti mora delodajalec zagotoviti, da pripada vsakemu delavcu najmanj naslednji prosti zračni volumen:

- 12 m^3 pri lahkem fizičnem delu;
- 15 m^3 pri srednje težkem fizičnem delu;
- 18 m^3 pri težkem fizičnem delu.

(2) Prostornina delovnega prostora, ki se naravno zrači, se mora zaradi začasne prisotnosti drugih delavcev povečati za 10 m^3 na začasno prisotnega delavca.

68. člen

(1) Delodajalec lahko uporablja delno zaprte prostore samo v tistih primerih, kjer je to nujno zaradi tehnološkega postopka. Za delno zaprt prostor se šteje tudi prostor z vrati ali odprtinami, ki vodijo neposredno na prosto in so zaradi narave dela stalno odprte.

(2) Delovna mesta v delno zaprtih delovnih prostorih ali delovna mesta s stalno odprtimi deli sten, mora delodajalec urediti tako, da so delavci med delom zavarovani pred neugodnimi vremenskimi vplivi.

15. Posebni prostori

a) *prostori za počitek*

69. člen

(1) Delodajalec, ki zaposluje več kot 10 delavcev in je potreba po počitku pogojena z delovnim procesom, mora zaradi varnosti in zdravja delavcev pri delu zagotoviti prostor za počitek. Ta zahteva ne velja za delavce v pisarnah ali podobnih delovnih prostorih, ki omogočajo ustrezno sprostitev med odmori.

(2) V prostorih za počitek mora delodajalec zagotoviti ukrepe, ki varujejo nekadilce pred tobačnim dimom ali pa za nekadilce zagotoviti ločene prostore.

(3) Če prihaja med delovnim časom do rednih in pogostih prekinitev, prostorov za počitek pa ni na razpolago, čeprav to zahteva varnost in zdravje delavcev, mora delodajalec delavcem zagotoviti druge prostore, v katerih lahko preživijo čas med prekinitvami. Tudi v

takšnih prostorih mora delodajalec zagotoviti ukrepe, ki varujejo nekadilce pred tobačnim dimom.

70. člen

(1) Velikost prostorov za počitek mora biti prilagojena številu oseb, ki jih istočasno uporabljajo. Prostori morajo biti opremljeni z mizami, ki se lahko čistijo, sedeži z naslonjalom ter obešalniki za obleko. Po potrebi so prostori opremljeni s pripravami za hlajenje ali gretje hrane in pijače. V prostorih za počitek mora biti delavcem na razpolago tekoča pitna voda in brezalkoholne pijače.

(2) V prostorih za počitek vsakemu delavcu pripada najmanj 1 m^2 proste talne površine. Osnovna površina prostorov za počitek mora znašati najmanj 6 m^2.

(3) Svetla višina prostorov za počitek mora biti v skladu z 66. členom tega pravilnika.

b) *prostori za aktivni odmor*

71. člen

Delodajalec mora delavcem, ki so pri delu izpostavljeni izometričnim obremenitvam, zagotoviti prostore za aktivni odmor, če razbremenilnih vaj ne morejo izvajati v delovnih prostorih ali na primernem kraju na prostem.

c) *prostori za kajenje*

72. člen

(1) Če je zaradi narave tehnološkega oziroma delovnega procesa v delovnih prostorih in na dvorišču prepovedano kajenje, mora delodajalec za kajenje zagotoviti poseben prostor.

(2) Prostori za kajenje morajo biti označeni in ustrezno prezračevani.

č) *prostori za občasno ogrevanje delavcev*

73. člen

Delavci, ki delajo v hladilnicah, morajo imeti v bližini delovnih mest na razpolago ustrezno opremljen prostor za občasno ogrevanje.

d) *prostori za sušenje, čiščenje in razkuževanje osebne varovalne opreme*

74. člen

V tehnoloških procesih, pri katerih se razvijajo velike količine vlage, prahu, plinov ali hlapov z neprijetnim vonjem, ali če imajo delavci opravka s kužnimi snovmi, morajo biti predvideni posebni prostori z napravami za sušenje, čiščenje in razkuževanje osebne varovalne opreme. Taki prostori morajo imeti ustrezno zračenje.

e) *prostori za nosečnice in doječe matere*

75. člen

Delodajalec mora nosečim in doječim materam med odmori zagotoviti primeren prostor z ležišči, kjer se lahko spočijejo. Sobe z ležišči morajo imeti na razpolago tudi med delovnim časom, če to narekujejo zdravstveni razlogi.

16. Sanitarni prostori

a) *garderobe*

76. člen

(1) Delavci morajo imeti na razpolago garderobe, v katerih se preoblačijo in hranijo civilno in delovno obleko. Garderobe morajo biti ločene za moške in ženske.

(2) Izjemoma je dovoljeno za hranjenje civilne in delovne obleke uporabljati hodnike oziroma delovne prostore, če je delavcev manj kot 20, in če je delo take vrste, da ne zahteva obvezne uporabe kopalnice.

(3) Delavcem, ki imajo opravka s strupenimi, kužnimi ali radioaktivnimi snovmi, ali s snovmi, ki imajo neprijeten vonj, ter v obratih, v katerih so delavci pri delu izpostavljeni visokim temperaturam ali vlagi, mora delodajalec zagotoviti ločene garderobne omarice za delovno in navadno obleko. Garderobe morajo biti v bližini delovnih prostorov, v katerih delavci opravljajo takšna dela.

77. člen

(1) Delodajalec mora delavcem, ki pri svojem delu nosijo posebne obleke, zagotoviti garderobe, ki morajo biti dovolj velike in delavcem lahko dostopne. Delodajalec mora garderobe zagotoviti tudi delavcem, ki se iz zdravstvenih ali moralnih razlogov ne morejo preobleči na delovnem mestu.

(2) Garderobe s talno površino do 30 m^2 morajo imeti svetlo višino najmanj 2,3 m, večje pa 2,5 m.

(3) Garderobe, ki jih istočasno uporablja več delavcev, morajo imeti ob omaricah predelne stene z obešalniki. Talna površina ob omaricah znotraj predelnih sten, vključno s prometnimi potmi, mora znašati najmanj 0,5 m^2. Talna površina garderobe ne sme biti manjša od 6 m^2.

(4) Garderobe morajo biti opremljene z omaricami s ključavnico, v katerih delavci med delovnim časom hranijo svojo obleko. V garderobah morajo imeti delavci na razpolago sedeže.

(5) Delavci morajo, razen v izjemnih primerih, delovno obleko zračiti in sušiti izven delovnega časa. Če se delovna obleka delavcu med delom preveč zamaže, mora za čiščenje poskrbeti delodajalec.

6) Če garderoba zaradi narave dela ni obvezna, mora delodajalec delavcem zagotoviti obešalnike za obleko in predalčke s ključavnico za hranjenje osebnih stvari.

78. člen

(1) Velikost za garderobo namenjenega prostora mora ustrezati številu zaposlenih delavcev, načinu hrambe obleke in razmeram, v katerih se opravlja delo.

(2) Če je prostor iz prvega odstavka tega člena namenjen za obleko več kot 50 delavcev, mora biti urejen tako, da omogoča najmanj 1 m širok prost prehod med omaricami za hrambo obleke.

79. člen

Garderobe morajo biti v bližini umivalnic in kopalnic. V garderobi, v kateri odlagajo delavci vlažno obleko, mora biti, če je to potrebno, tudi naprava za sušenje.

b) *kopalnice in umivalnice*

80. člen

(1) Delavci morajo imeti zagotovljene kopalnice in umivalnice, če to narekuje narava dela ali to zahtevajo zdravstveni razlogi. Kopalnice in umivalnice morajo biti zagotovljene posebej za moške in ženske.

(2) Kopalnice in umivalnice s talno površino do 30 m^2 morajo imeti svetlo višino najmanj 2,3 m, večje pa 2,5 m.

(3) Kopalnice in umivalnice morajo biti v posebnih prostorih v bližini garderob. Kopalnice in umivalnice morajo biti ločene od garderob, vendar mora med njimi obstajati neposredna povezava.

81. člen

(1) V kopalnicah mora priti na vsakega delavca površina, ki mu zagotavlja, da se lahko neovirano umije. Talna površina kopalnice mora znašati najmanj 4m^2.

(2) Kopalnice morajo imeti tuše s tekočo toplo in hladno vodo. V kopalnicah morajo biti predvidena mesta in priprave za odlaganje obleke.

82. člen

(1) Število prh v kopalnici je odvisno od vrste dela, ki ga delavci opravljajo, in števila zaposlenih. Tako mora delodajalec zagotoviti:

- 1 prho na največ 5 delavcev, če se delavci pri delu močno znojijo, če delajo v prahu, s strupenimi snovmi ali snovmi z neprijetnim vonjem, oziroma če si močijo obleko;

- 1 prho na največ 10 delavcev, če imajo delavci opravka s predelavo živil ali izdelavo sterilnih materialov;

- 1 prho na največ 20 delavcev pri drugih delih, pri katerih si delavci umažejo telo ali obleko.

(2) Prhe so lahko skupinske ali posamične. Če so prhe v kabinah, talna površina posamezne kabine ne sme biti manjša od 0,90 x 0,90 m.

83. člen

(1) Če delodajalec zaradi narave dela delavcem ni dolžan zagotoviti kopalnic s prhami, mora v bližini garderob urediti umivalnice.

(2) V umivalnicah mora biti zagotovljena tekoča hladna in topla voda. V umivalnicah morajo biti delavcem na razpolago sredstva za umivanje in dezinfekcijo rok ter sušilec za roke.

(3) Če umivalnica zaradi narave dela ni obvezna, mora delodajalec delavcem zagotoviti možnost umivanja s tekočo hladno in toplo vodo v bližini delovnih mest.

84. člen

Število pip oziroma baterij z hladno in toplo vodo v umivalnicah je odvisno od vrste dela in števila zaposlenih delavcev. Tako mora delodajalec zagotoviti:

a) eno pipo oziroma baterijo na največ 20 delavcev, če si delavci pri delu umažejo roke ali se močno potijo, če delajo v prahu ali vlagi in če si delavci močijo obleko in roke;

b) eno pipo oziroma baterijo na največ 15 delavcev, če si delavci pri delu zelo mažejo obleko, roke in telo, če se zelo znojijo ali če nastajajo velike količine prahu;

c) eno pipo oziroma baterijo na največ 10 delavcev, če delajo s škodljivimi snovmi in snovmi z neprijetnim vonjem.

c) *stranišča*

85. člen

(1) Delodajalec mora zaposlenim v bližini delovnega mesta zagotoviti stranišča z umivalniki za umivanje rok ter sušilci rok.

(2) Delodajalec, ki zaposluje več kot 5 delavcev različnih spolov, mora urediti ločene prostore za ženske in moške, ki so na razpolago le njim.

(3) Stranišča morajo biti v neposredni bližini prostorov za počitek in dežurstvo, ter garderob in kopalnic.

86. člen

(1) Pri večnadstropnih objektih morajo biti stranišča v vsakem nadstropju.

(2) Od stranišč v objektu, v katerem so delovni prostori, do najbolj oddaljenih delovnih mest, razdalja ne sme znašati več kot 50 m.

(3) Če so stranišča izven objekta, razdalja ne sme znašati več kot 100 m.

87. člen

(1) Število stranišč v objektu, v katerem so delovna mesta, je odvisno od števila delavcev. Za največ 30 moških oziroma 20 žensk mora biti eno stranišče, poleg moškega stranišča pa mora biti tudi pisoar.

(2) Stranišča morajo biti v posebnih kabinah z najmanj 2 m visokimi predelnimi stenami.

(3) Talna površina kabine ne sme biti manjša od 0,90 x 1,20 m.

88. člen

(1) Če so stranišča v objektu, v katerem so delovna mesta, morajo imeti predprostori stranišč vrata s samozaporno pripravo. V predprostorih morajo biti umivalniki na vsaka štiri stranišča.

(2) Straniščni prostori in predprostori z umivalniki morajo imeti urejeno zračenje v skladu z določbami tega pravilnika.

17. Prva pomoč

a) *prostori za prvo pomoč*

89. člen

(1) Delodajalec mora zagotoviti najmanj en prostor za prvo pomoč, če:

- zaposluje več kot 1000 delavcev na eni lokaciji;
- zaposluje več kot 100 delavcev v delovnem procesu, v katerem obstajajo večje nevarnosti za poškodbe in zdravstvene okvare.

(2) Prostor za prvo pomoč mora biti vidno označen. Prostor za prvo pomoč mora delodajalec opremiti z opremo za prvo pomoč in nosili, ki morajo biti delavcem lahko dostopna.

90. člen

(1) Prostor za prvo pomoč mora biti tako velik, da omogoča usposobljenim in pristojnim osebam neovirano nudenje prve pomoči poškodovanim ali nenadoma obolelim delavcem.

(2) Prostor za prvo pomoč mora biti čim bližje delovnim prostorom, v katerih dela največ delavcev, oziroma prostorom, v katerih pri delu nastopajo večje nevarnosti za poškodbe in zdravstvene okvare. Prostor iz prvega odstavka tega člena mora biti v pritličju objekta, v katerem so delovni prostori.

(3) Okolica objekta, v katerem je prostor za prvo pomoč, mora biti urejena tako, da lahko v njegovo bližino neovirano pripelje reševalno vozilo.

(4) Vrata prostorov za prvo pomoč morajo biti dovolj široka, da omogočajo neovirano uporabo nosil.

b) *oprema za prvo pomoč*

91. člen

(1) Delodajalec mora glede na naravo dejavnosti in velikost delovnih prostorov, število zaposlenih in pogostost poškodb pri delu, zagotoviti delavcem prvo pomoč.

(2) Oprema za prvo pomoč mora biti na razpolago na vseh mestih, kjer to zahtevajo delovne razmere. Mesta hrambe opreme za prvo pomoč morajo biti označena in delavcem lahko dostopna. Oprema za prvo pomoč mora biti na mestih, kjer se hrani, zavarovana pred umazanijo in visokimi temperaturami. Delodajalec mora zagotoviti dnevno kontrolo uporabnosti in popolnosti opreme za prvo pomoč.

(3) Na velikem delovišču morajo biti oprema za prvo pomoč in nosila, če okoliščine to narekujejo, zagotovljena na več mestih. Mesta hrambe opreme za prvo pomoč in nosil na takšnem delovišču morajo biti vidno označena in delavcem lahko dostopna.

18. Delavci – invalidi

92. člen

(1) Delodajalec mora delovne prostore urediti tako, da pri tem upošteva invalidnost oziroma prizadetost delavcev – invalidov.

(2) Zahteva iz prvega odstavka tega člena se nanaša zlasti na vrata, prehode, stopnice, kopalnice, umivalnice in stranišča, ki jih neposredno uporabljajo delavci – invalidi ter na delovna mesta, na katerih delajo ti delavci.

19. Delovna mesta na prostem

93. člen

(1) Delodajalec mora delovna mesta, prometne poti in druge površine na prostem, ki jih uporabljajo delavci med delom urediti tako, da se lahko pešci in vozila varno gibljejo.

(2) Zahteve iz 52., 54., 55., 61., 62. in 63. člena tega pravilnika veljajo tudi za poti, ki vodijo do stalnih delovnih mest na prostem, ter za poti in površine, ki se uporabljajo za vzdrževanje in nadzor delovne opreme ter nakladalnih mest na prostem.

(3) Če naravna razsvetljava na delovnih mestih na prostem ne dosega prepisanih vrednosti, morajo biti takšna delovna mesta opremljena z umetno razsvetljavo.

(4) Če delavci delajo na prostem, mora delodajalec delovna mesta urediti tako, da:

a) so delavci zavarovani pred neugodnimi vremenskimi vplivi in če je potrebno tudi pred padajočimi predmeti;

b) delavci niso izpostavljeni škodljivemu hrupu, vibracijam, plinom, hlapom ali prahu;

c) delavci v primeru nevarnosti lahko hitro zapustijo svoja delovna mesta in se umaknejo na varno področje;

d) je delavcem, ki se med delom poškodujejo ali naglo obolijo, zagotovljena hitra prvo pomoč in reševanje;

e) delavci pri delu ali med hojo ne morejo zdrsniti ali pasti.

(5) Dela na delovnih mestih na prostem pri temperaturi zraka višji od 30°C, ki je izmerjena v okviru državne mreže meteoroloških postaj ali postaj, vpisanih v register meteoroloških postaj, se lahko izvajajo pod pogojem, da imajo delavci najmanj na vsake dve do tri ure zagotovljene najmanj 15-minutne prekinitve dela in brezplačne brezalkoholne napitke. V času prekinitev dela mora delodajalec v največji možni meri delavcem zagotoviti zaščito pred neugodnimi vremenskimi vplivi.

(6) Če delavci opravljajo dela na prostem v jasnem in sončnem vremenu, jim delodajalec zagotavlja ustrezno zaščito pred vplivi sonca.

(7) Zahteve iz 53., 56., 57., 58., 59. in 60. člena tega pravilnika veljajo tudi za delovna mesta na prostem.

20. Stalna delovna mesta na prostem

94. člen

(1) Delodajalec ima lahko stalna delovna mesta na prostem v primeru, če je to pogojeno s tehnološkim postopkom, in zato nimajo značaja začasnosti.

(2) Delodajalec mora stalna delovna mesta na prostem v okviru tehnoloških možnosti urediti tako, da delavcem zagotovi:

a) varovanje pred vremenskimi vplivi in če je potrebno tudi pred padajočimi predmeti;

b) varovanje pred škodljivim hrupom, vibracijami, plini, parami, meglo ali prahom;

c) varovanje pred padci v globino in na ravnem;

d) možnost sedenja v bližini delovnih mest, če to dopušča delovni proces.

(3) Delavcu, ki opravlja lažja fizična dela na prostem na stalnem delovnem mestu, mora delodajalec med 1. novembrom in 31. marcem omogočiti občasno obiskovanje ogrevanega prostora v primeru, če zunanja temperatura zraka pade pod +16 °C.

(4) Za stalna delovna mesta na prostem veljajo enake zahteve, kot so določene v petem in šestem odstavku prejšnjega člena.

21. Vzdrževanje delovnih mest in poti

95. člen

(1) Prometne poti morajo biti proste, da jih lahko delavci neovirano uporabljajo. Vrata na koncu evakuacijskih ali drugih reševalnih poti ne smejo biti zaklenjena ali založena, če se delavci nahajajo na delovišču.

(2) Na delovnih mestih se sme hraniti le količina materiala, ki ne ogroža delavcev. Nevarne snovi se smejo hraniti na delovnem mestu le v količini, ki je nujno potrebna za tekoče delo.

(3) Na delovnih mestih, na katerih delavci uporabljajo lahko vnetljive snovi, morajo imeti na razpolago ustrezne omare za hranjenje takih snovi. Omare morajo imeti ključavnice in police z navzgor zakrivljenim robom višine 5 cm. Omare za hrambo lahko vnetljivih snovi morajo biti izdelane iz negorljivega materiala.

(4) V prostorih za počitek, dežurstvo, prvo pomoč ter sanitarnih prostorih se ne smejo hraniti predmeti in blago, ki ne sodi v take prostore.

22. Vzdrževanje delovne in druge opreme

96. člen

(1) Delodajalec mora delovna mesta ustrezno vzdrževati in zagotoviti odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti. Če ugotovljena pomanjkljivost ogroža varnost in zdravje delavcev na delovnih mestih, pomanjkljivosti pa ni mogoče takoj odstraniti, mora delodajalec delo na takšnih delovnih mestih ustaviti.

(2) Varnostne naprave, ki zagotavljajo varnost in zdravje delavcev, mora delodajalec redno vzdrževati in preskušati. Preskusi morajo biti opravljeni pri vseh varnostnih pripravah, z izjemo gasilnih aparatov in prezračevalnih naprav, najmanj enkrat letno. Gasilni aparati in prezračevalne naprave se morajo preskušati najmanj enkrat v dveh letih.

23. Načrt reševanja

97. člen

(1) Delodajalec mora za delovne prostore in delovna mesta izdelati načrt reševanja in umika oseb v primeru izrednih dogodkov in naravnih nesreč. Pri tem upošteva položaj, dimenzije in način uporabe delovnih prostorov in delovnih mest ter število oseb ogroženih oseb.

(2) Načrt reševanja in umika mora biti obešen na vidnem mestu, ki je delavcem in drugim osebam vedno dostopen.

(3) Delodajalec mora enkrat letno organizirati vajo reševanja, da bi delavci praktično spoznali načrt reševanja za ustrezno ukrepanje v primeru potrebe.

C) DRUGE ZAHTEVE V ZVEZI Z DELOVNIMI MESTI

1. Obveščanje delavcev

98. člen

(1) Delodajalec mora delavcem ali njihovim predstavnikom zagotoviti vse potrebne informacije o varnosti in zdravju na delovnih mestih, predvsem pa o tveganjih za varnost in zdravje pri posameznih delovnih mestih in o ukrepih, da bi se izognili tveganjem.

(2) Delodajalec mora delavce ali njihove predstavnike obveščati o vseh ukrepih, ki jih namerava uvesti v zvezi z varnostjo in zdravjem na delovnih mestih.

2. Posvetovanje in sodelovanje z delavci

99. člen

(1) Delodajalec se mora posvetovati z delavci ali njihovimi predstavniki o vseh zadevah v zvezi z varnostjo in zdravjem na delovnih mestih.

(2) Delodajalec mora obveznost iz prvega odstavka tega člena uresničevati redno in zadosti pogosto, najmanj pa enkrat letno. Pri tem mora omogočiti delavcem ali njihovim predstavnikom, da enakopravno sodelujejo.

III. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

100. člen

Delodajalci morajo zahteve za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in na delovnih mestih uskladiti z določbami tega pravilnika najkasneje v roku osemnajst mesecev od dneva njegove uveljavitve.

101. člen

Priloge I, II in III so sestavni del tega pravilnika.

102. člen

Z dnem, ko začne veljati ta pravilnik, se preneha uporabljati pravilnik o splošnih ukrepih in normativih varstva pri delu za gradbene objekte, namenjene za delovne in pomožne prostore (Uradni list FLRJ, št. 27/67, 29/68 in 41/68).

103. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Priloga I: Sistemi naravnega prezračevanja delovnih prostorov

Priloga II: Število izmenjav zraka v pomožnih prostorih

Priloga III: Temperatura v pomožnih prostorih v ogrevalni sezoni